DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Deres ref	Vår ref	Dato
	14/3700-	30.01.2015

Avgjørelse av klage på vedtak om kvotejakt på gaupe i region 7 i 2015

Klima- og miljødepartementet viser til klage14. januar 2015 fra Saltdal kommune og av 14. januar 2015 fra Saltdal østre beitelag, Saltfjellet reinbeitedistrikt, Saltdal jeger og fisk og Saltdal sausankerlag.

Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets vedtak av 26. november 2014 og 5. desember 2014 om kvotejakt på gaupe i region 7 i 2015. Departementet har i sin avgjørelse lagt vekt på at det området som er unntatt fra kvotejakt i Saltdal kommune er et prioritert yngleområde for gaupe fastsatt i forvaltningsplanen for rovvilt i regionen. Departementet viser også til at Miljødirektoratets områdeavgrensning er i samsvar med rovviltnemndas anbefaling. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Bakgrunn

Miljødirektoratet vedtok 26. november 2014 kvote for gaupejakt i region 7 for 2015. Miljødirektoratet utvidet 5. desember 2014 fellingsområdet. Vedtaket ble påklaget 14. januar 2015 av Saltdal kommune og 14. januar 2015 av Saltdal østre beitelag, Saltfjellet reinbeitedistrikt, Saltdal jeger og fisk og Saltdal sausankerlag. Miljødirektoratet opprettholdt 23. januar 2015 sitt tidligere vedtak.

Klagers anførsler

Klagerne mener direktoratet har holdt et svært stort område utenfor kvotejakt i Saltdal kommune, og at dette er et område der det historisk har blitt skutt mest gaupe i kommunen og hvor det er drept flest rein. Klagerne er klar over at områder er avsatt som yngleområde for gaupe og jerv, men de mener områder er for stort sett i forhold til historisk tap av rein og sau innenfor det avgrensede området. Saltdal kommune viser i sin klage til at de støtter klagen fra

Postadresse
Postboks 8013 Dep
NO-0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
http://www.kld.dep.no/

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 882

Naturforvaltningsavdelinge
n

Saksbehandler
Torkel Ramberg
22245850

de ulike organisasjonene. De viser og til at Saltdal kommune er oppført som eneste kopimottaker i vedtaksbrevet, og at saken ikke er registrert i Miljøvedtaksregisteret før 7. januar 2015.

Miljødirektoratets vurdering

Miljødirektoratet viser i sitt vedtak 26. november 2014 til at Stortinget, ved behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004), fastsatte nasjonale bestandsmål for gaupe, jerv, brunbjørn, ulv og kongeørn, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Gjennom forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 7 er de regionale rovviltnemndene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for felling etter forskriftens §§ 8, 10 og 11 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene.

Miljødirektoratet viser til NINA rapport 1049 om antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2014. Før jakt i 2014 ble det estimert 53,5 familiegrupper i Norge, og gaupebestanden ligger under det nasjonale målet på 65 årlige familiegrupper. Siden 2009 har antall familiegrupper blitt redusert med 7-14 % årlig og den største nedgangen de to siste årene er i region 7 med seks færre familiegrupper før jakt i 2014 sammenlignet med før jakt i 2013. Gjennomsnittet de tre siste år i region 7 er under det nasjonale bestandsmålet på 10 årlige ynglinger og nemnda har ikke myndighet til å fastsette kvote for jakt på gaupe i regionen.

Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt dersom situasjonen tilsier det, jf. rovviltforskriften § 13. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse, og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning.

Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), lov 29. mai 1981 nr. 38 om viltet (viltloven) og forskrift 18.mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) danner den juridiske rammen for Miljødirektoratet sitt vedtak i saken. Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sin naturlige utbredelse. Tiltak etter naturmangfoldloven skal midlertidig avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveiing skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Naturmangfoldloven § 5 og prinsippet om geografisk differensiert forvaltning er konkretisert gjennom §§ 3 og 4 i rovviltforskriften, og gjennom de regionale forvaltningsplanene for rovvilt som er utarbeidet av rovviltnemndene. Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Naturmangfoldloven §§ 8 til 10 og § 12 er omtalt senere i vedtaket. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse. Vedtaket gjelder kvote for jakt på gaupe og det er ikke aktuelt å stille fordyrende vilkår i vedtaket. Miljødirektoratet anser derfor ikke § 11 som relevant i saken.

Direktoratet viser videre til naturmangfoldloven § 16 og § 77, jf. rovviltforskriften § 13, jf. §§ 1 og 3, hvor det blant annet fremgår at vedtak om å tillate høsting av vilt treffes med hjemmel i viltloven, og at det ved avgjørelse om å tillate høsting og om fremgangsmåte ved høsting

skal legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkning høstingen kan ha på det biologiske mangfoldet for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring og rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

Videre viser Miljødirektoratet til rovviltforskriften § 1 (Formål), rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking) og rovviltforskriften § 13 (Direktoratet for naturforvaltnings myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt). Miljødirektoratet viser og til Representantforslag 163 S (2010-2011), og Stortingets behandling av dette den 17. juni 2011 hvor det ble inngått et nytt enstemmig rovviltforlik. Det fremgår av forliket at norsk rovviltforvaltning fremdeles skal skje innenfor rammen av bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne, Bernkonvensjonen og den todelte målsettingen etter rovviltforliket av 2004, og den videre oppfølging av dette. Rovviltforliket i 2011 legger videre til grunn at det er et mål at den regionale myndigheten i rovviltforvaltningen skal styrkes. Dagens praksis med at de regionale rovviltnemndene har myndighet til å fastsette kvoter for jakt og lisensfelling for arter der regionalt bestandsmål er oppnådd videreføres. Samtidig er det understreket at også i de tilfeller *der bestandsmålet ikke er nådd*, skal rovviltnemndenes syn tillegges betydelig vekt. Direktoratet har mottatt anbefaling fra rovviltnemnda i region 7 om kvote og områdeavgrensning for jakt på gaupe i 2015.

Miljødirektoratet viser til at rovviltnemnda har gitt følgende anbefaling:
"Med bakgrunn i kjente registreringer av gaupe i fylket, tapsbildet til sau og rein og føringer i Stortingets rovviltforlik og vedtatte forvaltningsplan for rovvilt i region 7 – Nordland, anbefaler Rovviltnemnda i Nordland følgende:
Rovviltnemnda foreslår at det åpnes for kvotefri jakt i Lofoten og Vesterålen i samsvar med praksis fra tidligere år. Videre ønsker vi at fastlandet nord for Rombaken inngår i kvote satt av Rovviltnemnda i region 8 i samsvar med samarbeidsavtale mellom region 7 og 8. For resten av Nordland foreslår vi en kvote på 6 gauper, fordelt som følger:
- *1 gaupe på deler av kysten i midtfylket og nordfylket (Hamarøy, Steigen og Sørfold kommuner vest for E6, samt hele Rødøy og Meløy kommuner)*
- *1 gaupe i Rana og Hemnes kommuner*
- *1 gaupe i Beiarn og Saltdal kommuner unntatt Junkerdal*
- *1 gaupe i Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner*
- *1 gaupe på deler av kysten i sør (Hele Sømna kommune, Brønnøy kommune vest for rett linje Tarmaunbotn-Jektvika, Bindal kommune nord for Tosenfjorden og Bindal kommune vest for Kollbotnet, samt de delene av Nord-Trøndelag som inngår i samarbeidsområdet)*
- *1 fritt dyr som i løpet av jakta kan fordeles av Fylkesmannen i samråd med Rovviltnemnda*
- *Hunndyrkvote: 3 hunngauper over ett år."*

Rovviltnemnda i region 7 har vedtatt en regional forvaltningsplan for rovvilt i sin region. I forvaltningsplanen vektlegges prinsippet om geografisk differensiering. Differensieringen bygger på de nasjonale bestandsmål for de enkelte rovviltartene i regionen. Ved vurderinger om felling eller jakt legges det vekt på føringer i regional forvaltningsplan.

Kvotejakt på gaupe er ordinær jakt i den forstand at jakten utøves på en art som oppfyller jaktbarhetskriteriene som er fastsatt i naturmangfoldloven § 16, tredje ledd. Det skal særlig legges vekt på om arten produserer et høstingsverdig overskudd, og om den har ressursbetydning. I tillegg skal det legges vekt på jakt- og fangsttradisjon i vedkommende

område, og på den skade viltet gjør. For at den skadereduserende effekten skal være størst mulig er det viktig at kvotejakten i sterk grad styres mot områder med skadeproblemer. Det er kvotejakt (eller lisensfelling) som skal være den normale beskatningsformen også i fremtiden for å redusere skade som gaupe påfører bufe- og tamreinnæring, jf. St.meld. nr. 15 (2003-2004).

Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. naturmangfoldloven § 8. Direktoratet viser til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, NINA rapport 1049 datert juni 2014 vedrørende bestandsstatus for gaupe og nærmere beskrivelser i dette vedtaket.

Føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, kommer til bruk i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Direktoratet vurderer at det ikke er tilfelle i denne saken.

Bestanden av gaupe i Norge blir primært overvåket ved å registrere antall familiegrupper av gaupe i perioden 1. oktober til 28 (29) februar. I NINA rapport 1049 går det fram at det er registrert henholdsvis 69, 59 og 53,5 familiegrupper av gaupe på landsbasis i årene 2012, 2013 og 2014. Direktoratet konstaterer at gaupebestanden for andre året på rad er under det nasjonale målet på 65 årlige ynglinger som er fastsatt i Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Bestandsovervåkingen av gaupe i Nordland viser store årlige svingninger, og bestanden har siden 2000 ligget under det nasjonale fastsatte bestandsmålet på 10 årlige ynglinger bortsett fra 2009 og 2013. Sist vinter ble det registrert fire familiegrupper. Den store årlige variasjonen i bestandsstørrelse kan skyldes flere forhold, ett er variasjoner i antall voksne hunngauper som får unger mellom år, et annet er bestandsstørrelser og innvandring av gauper fra naboregioner og Sverige. Rapport nr. 1-2014 om bestandsovervåking av gaupe i Skandinavia utgitt av Rovdata og Viltskadesenteret i Sverige, viser en bestandsnedgang i begge land de siste tre årene. I det nordlige forvaltningsområdet for gaupe i Sverige, som blant annet grenser til Nordland, er antall familiegrupper halvert de tre siste årene.

Direktoratet viser til at rovviltnemnda i region 7 tidligere har påpekt at den ikke er fornøyd med registreringen av gaupe, da den i for stor grad er basert på frivillighet. Nemnda registrerer at forholdet mellom godkjente familiegrupper og omsøkte og erstattede tap ikke samsvarer. Med bakgrunn i dette påpeker derfor Rovviltnemnda behovet for en ordning med et statlig ansvar (SNO) slik som ved bestandsregistrering av jerv.

På norsk side antas det at antall verifiserte familiegrupper ligger nær det faktiske antall familiegrupper i populasjonen, og at antall familiegrupper kan benyttes for å beregne populasjonsstørrelse på en tilfredsstillende måte. Denne antagelsen understøttes av data over flere år på oppdagbarheten hos radiomerkede hunngauper med unger. Allikevel vil enkelte familiegrupper ikke bli registrert på grunn av dårlige sporforhold eller at det ikke meldes inn observasjoner av familiegrupper. Miljødirektoratet viser til at det meste av registreringsarbeidet er gjort av lokale folk på frivillig basis, både tilfeldig observasjoner og gjennom registreringslinjer i regi av Norges jeger og fiskerforbund. Samtidig har SNO, gjennom instruks for overvåking av gaupe, mulighet til å drive aktivt søk i områder det mistenkes å være familiegrupper.

Direktoratet viser til at det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastingen gaupebestanden blir utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10. Gaupebestanden er ikke avgrenset av tilgjengelig areal og det er ikke registrert sykdom på gaupe i Norge. Utover enkelte påkjørsler skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt, slik at miljøforvaltninga i stor grad har oversikt over den samlede belastingen. Så langt i 2014 er det skutt 13 gauper i fylket under kvotejakt og skadefelling. I tillegg er det registrert annen avgang på én gaupe.

Gaupe er sammen med jerv den arten som forårsaker størst tap av sau og rein i Nordland. Erstatningsoppgjørene for sau drept av fredet rovvilt viser at tapene til gaupe har gått noe ned de siste årene. I perioden 2010 til 2013 er det årlig erstattet mellom ca 1000 og 1450 sau og lam drept av gaupe. Foreløpige tall for 2014 viser at omsøkte tap til gaupe har gått noe ned sammenlignet med 2012 og 2013. For rein har omsøkte tap til gaupe gått noe ned siste reindriftsår i forhold til forrige reindriftsår. Totalt de siste fem reindriftsårene er det erstattet mellom 1150 og 1400 rein drept av gaupe. Tapet til sau og rein er spredt over store deler av fylket, men med et tyngdepunkt fra Saltdal og sørover som følge av størst bestand av gaupe og mange viktige beiteområder for sau og rein i området.

Miljødirektoratet viser til at det av rovviltforliket i 2011 fremgår at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være tydelige forvaltningsmessige forskjeller i henholdsvis prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Direktoratet viser til tidligere kommentarer knyttet til forvaltningsplanen og arealdifferensiering. Prioriterte kalvings – og beiteområder for rein og sau er svært fragmenterte og det vil blant annet være vanskelig å styre kvoter for kvotejakt til prioriterte beiteområder og kalvings land. Tilsvarende vil områder prioritert for yngling av gaupe være svært fragmentert, og det vil være utfordrende å oppnå bestandsmålet for gaupe utenfor områder prioritert for beitedyr.

Ut fra en totalvurdering av ovennevnte forhold anser Miljødirektoratet det forsvarlig å fastsette en begrenset kvote for jakt på gaupe innenfor nærmere avgrensede områder i Nordland i 2015. Vi har i vårt vedtak fulgt anbefalingen fra Rovviltnemnda i region 7 - Nordland. Uttak i samsvar med kvotevedtaket vurderes ikke å være til skade for bestandens overlevelse.

Miljødirektoratet fattet følgende vedtak:
"Det åpnes for kvotefri jakt i Lofoten og Vesterålen i samsvar med praksis fra tidligere år. For området nord for Rombaken inngår kvote satt av Rovviltnemnda i region 8. For resten av Nordland samt samarbeidsområdet i region 6, settes kvoten til totalt 6 gauper, hvorav maksimalt 3 hunner over ett år. Kvoten fordeles som følger:
- *1 gaupe på deler av kysten i midtfylket og nordfylket (Hamarøy, Steigen og Sørfold kommuner vest for E6, samt hele Rødøy og Meløy kommuner)*
- *1 gaupe i Rana og Hemnes kommuner*
- *1 gaupe i Beiarn og Saltdal kommuner unntatt Junkerdal*
- *1 gaupe i Vefsn, Grane og Hattfjelldal kommuner*
- *1 gaupe på deler av kysten i sør (Hele Sømna kommune, Brønnøy kommune vest for rett linje Tarmaunbotn-Jektvika, Bindal kommune nord for Tosenfjorden og Bindal kommune vest for Kollbotnet, samt fastlandsdelen av Leka kommune og den delen av Nærøy kommune som ligger nord for Follafjorden/Innerfolda i Nord-Trøndelag)*
- *1 fritt dyr som i løpet av jakta kan fordeles av Fylkesmannen i samråd med Rovviltnemnda. Det er særlig viktig at fritt dyr tildeles områder med skadeproblemer.*

Særlige vilkår:
1. *Kvotejakta varer fra 1. februar – 31. mars 2015. Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen fra jaktstart og frem til 28. februar. De tiltak som er mulige for å unngå at familiegruppe felles i denne periode, skal være iverksatt.*

2. Fylkesmannen i Nordland administrerer kvotejakten og etablerer hensiktsmessige ordninger i forhold til oppdaterte resultater om felling og gjenstående kvoter, krav til rapportering fra jeger og gjennomføring av eventuelle ettersøk. Fylkesmannen administrerer i tillegg jakta i det aktuelle fellingsområde i region 6, jf. samarbeidsavtalen mellom rovviltnemndene i region 7 og region 6.

3. Fylkesmannen i Troms administrerer jakta i området nord for Rombaken jf. samarbeidsavtalen mellom rovviltnemndene i region 7 og region 8."

I nytt vedtak 5. desember 2014 utvidet Miljødirektoratet fellingsområdet da Bodø kommune sør for Saltenfjorden/Skjærstadfjorden ved en feil ikke ble inkludert i fellingsosmrådet i vedtaktet 26. november 2014.

I sin vurdering av klagen 23. januar 2015 uttaler Miljødirektoratet følgende:
"I region 7 er det fastsatt et bestandsmål på 10 årlige ynglinger av gaupe. Tall fra Rovdata viser at gaupebestanden på landsbasis i dag er under det nasjonale målet som er fastsatt i Innst. S. nr. 174 (2003-2004). I 2014 ble det registrert 4 ynglinger av gaupe i regionen. I henhold til forvaltningsplan for rovvilt i region 7 er det definert et delmål på 3 ynglinger av gaupe i Midt-Fylket. I 2014 ble det registrert en familiegruppe i Saltdal kommune som er en del av Midt-Fylket. Direktoratet konstaterer også at området direktoratet har unntatt for kvotejakt er et prioritert yngleområde for gaupe fastsatt gjennom forvaltningsplanen for rovvilt for regionen. Det fremgår også av forvaltningsplanen at når bestandsmålet ikke er oppnådd for gaupe i regionen skal kvote målstyres til områder med vesentlige dokumenterte tap av sau og rein til gaupe. Det skal også legges vekt på om de enkelte delområdene har oppnådd sine bestandsmål. Direktoratet tillegger også at områder avsatt for ynglende gauper må være av en biologisk forsvarlig størrelse. Avgrenset område unntatt kvotejakt er godt under gjennomsnittlige leveområdestørrelse for hunngauper i Skandinavia. Direktoratet konstaterer også at det ble dokumentert/antatt tapt tre sau til gaupe i Saltdal kommune i 2014. I Nordland ble det dokumentert tapt totalt 24 sau i 2014. For rein er det inneværende reindriftsår dokumentert/antatt tapt tre rein til gaupe i Saltdal kommune av 17 dokumenterte/antatte tap så langt i Nordland.
Konklusjon
Miljødirektoratet konstaterer at området unntatt for kvotejakt på gaupe i Saltdal kommune i 2015 er innenfor områder med mål om yngling, og at avgrensingen er liten i forhold til gaupers krav til leveområder. Direktoratet konstaterer også at hovedtyngden av dokumentert tap av sau og rein til gaupe i Nordland siste år er utenfor Saltdal kommune. Miljødirektoratet finner ikke grunnlag for å ta klagene fra Saltdal kommune og Saltdal østre beitelag, Saltdal sausankarlag, Saltfjellet reinbeitedistrikt og Saltdal jeger og fisk til følge."

Klima- og miljødepartementets vurdering
Miljødirektoratet har opplyst at det har skjedd en feil ved utsendingen av direktoratets vedtak, og at klagene derfor skal behandles selv om de er innkommet etter klagefristens utløp, regnet fra vedtaksdato 26. november og 5. desember 2014.

Saken behandles etter viltloven § 9, naturmangfoldloven (nml.) §§ 16 og 77, og rovviltforskriften (rov.) §§ 4, 7 og 13. Departementet legger, i henhold til nml. § 7, i sin vurdering prinsippene i nml. §§ 8-10 og 12 til grunn som en integrert del av avgjørelsen. Også forvaltningsmålet for arter i nml. § 5 trekkes inn i skjønnsvurderingen. Det samme gjelder nml. § 14 om andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i nml. § 11 er ikke relevant i denne saken fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Det er et vilkår for jakt på gaupe at best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at gaupe produserer et høstingsverdig overskudd, jf. nml. § 16 tredje ledd. Videre følger det av nml. § 16 fjerde ledd at ved avgjørelsen om å tillate høsting og om fremgangsmåten ved høsting, skal det legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkningen høstingen kan ha på det biologiske mangfold for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør.

Ved behandling av St.meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur*, fastsatte Stortinget nasjonalt bestandsmål for gaupe til 65 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Gjennom ny stortingsbehandling våren 2011 ble bestandsmålet for gaupe videreført, jf. rovviltforliket (Representantforslag 163 S (2010-2011)) punkt 2.1.7. Videre går det frem av rovviltforliket at forvaltningen skal skje på en slik måte at bestanden over tid ligger så nær bestandsmålet som mulig. Det nasjonale bestandsmålet er fordelt på syv av de åtte forvaltningsregionene for rovvilt, jf. rov. § 4.

Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om kvotejakt på gaupe der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet, jf. rov. § 13 første ledd. Det er etter forskriften to kumulative vilkår som må være oppfylt for slik jakt; at jakten ikke er skadelig for bestandens overlevelse, og at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning.

Gaupa er klassifisert som sårbar på Norsk rødliste for arter 2010. Når det gjelder bestandssituasjonen for gaupe, vises det til informasjon fra Rovdata (Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt), NINA rapport 1049 om antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2014. Før jakt i 2014 ble det estimert 53,5 familiegrupper i Norge, og gaupebestanden ligger under det nasjonale målet på 65 årlige familiegrupper. Siden 2009 har antall familiegrupper blitt redusert med 7-14 % årlig og den største nedgangen de to siste årene er i region 7 med seks færre familiegrupper før jakt i 2014 sammenlignet med før jakt i 2013. Gjennomsnittet de tre siste år i region 7 er under det nasjonale bestandsmålet på 10 årlige ynglinger og rovviltnemnda i region 7 har ikke myndighet til å fastsette kvote for jakt på gaupe i regionen. Departementet viser videre til Miljødirektoratets vedtak 26. november 2014 der det er gitt en grundig redegjørelse for bestandssituasjonen for gaupe i region 7. Effekten av påvirkninger behandles under nml. § 10 nedenfor.

Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget i hovedsak er basert på eksisterende og tilgjengelig kunnskap. Kravet i nml. § 8 er dermed oppfylt.

Nml. § 5 sier at målet er at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet i nml. § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmål,

og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376. Når det gjelder gaupe er prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning konkretisert i rov. § 3 og § 4 og i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i region 7. Når det gjelder effekten av påvirkninger, jf. nml. § 10, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som arten blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler og tilfeller av sykdom skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt og skadefelling, slik at miljøforvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen.

Departementet viser til at direktoratet i sitt vedtak 26. november 2014 har gjort en grundig vurdering av bestandsutviklingen av gaupe i region 7, og som viser at det kan tillates uttak av gaupe i regionen slik Miljødirektoratet har vedtatt. Departementet slutter seg til direktoratets vurdering. Departementet har videre lagt vekt på de forhold som nevnes i nml. § 16 fjerde ledd og anser at en effektuering av kvoten i liten grad vil påvirke artens funksjon i økosystemet og naturmangfoldet for øvrig. Departementet har vurdert den samlede belastningen gaupebestanden utsettes eller vil bli utsatt for, samt artens funksjon i økosystemet og virkning av uttak på naturmangfoldet for øvrig, og har ikke tillagt prinsippet om samlet belastning stor vekt i denne saken.

I denne saken foreligger det tilstrekkelig kunnskap og føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor mindre vekt.

Departementet legger til grunn at vilkåret i nml. § 16 tredje ledd er oppfylt. Likeledes anser departementet at vilkåret om at jakten ikke må være skadelig for bestandens overlevelse, jf. rov. § 13 første ledd, som oppfylt.

Som Miljødirektoratet viser til i sitt vedtak, er gaupe, sammen med jerv den arten som forårsaker størst tap av sau og rein i Nordland. Erstatningsoppgjørene for sau drept av fredet rovvilt viser at tapene til gaupe har gått noe ned de siste årene. I perioden 2010 til 2013 er det årlig erstattet mellom ca 1000 og 1450 sau og lam drept av gaupe. Foreløpige tall for 2014 viser at omsøkte tap til gaupe har gått noe ned sammenlignet med 2012 og 2013. For rein har omsøkte tap til gaupe gått noe ned siste reindriftsår i forhold til forrige reindriftsår. Totalt de siste fem reindriftsårene er det erstattet mellom 1150 og 1400 rein drept av gaupe. Tapet av sau og rein er spredt over store deler av fylket, men med et tyngdepunkt fra Saltdal og sørover som følge av størst bestand av gaupe og mange viktige beiteområder for sau og rein i området. Departementet mener det er sannsynlig at en skadesituasjon kan oppstå i region 7 også i 2015.

Av rovviltforliket 2011 framgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig, noe som blant annet innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal gjøres raske uttak av rovvilt som gjør skade på beitedyr. Departementet anser vilkåret om at formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte, som oppfylt i denne saken.

Når det gjelder lokalisering av jaktområder så er klager uenig i at et område i Saltdal kommune er unntatt fra kvotejakt. Departementet viser til at det aktuelle området i forvaltningsplanen for region 7 er prioritert som yngleområde for gaupe. Det fremgår også av forvaltningsplanen at når bestandsmålet for gaupe ikke er nådd i regionen, skal kvote målstyres til områder med vesentlige dokumenterte tap av sau og rein til gaupe. Tapet av sau og rein til gaupe i Saltdal kommune er etter det som er opplyst i saken er relativt lavt.

Departementet legger til grunn at den vedtatte geografiske avgrensningen har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i nml. § 12.

Andre viktige samfunnsinteresser og samiske interesser er vektlagt i vedtaket, jf. nml. § 14.

Departementets konklusjon
Klima- og miljødepartementet opprettholder Miljødirektoratets vedtak av 26. november 2014 og 5. desember 2014 om kvotejakt på gaupe i region 7 i 2015. Departementet har i sin avgjørelse lagt vekt på at det området som er unntatt fra kvotejakt i Saltdal kommune er et prioritert yngleområde for gaupe fastsatt i forvaltningsplanen for rovvilt i regionen. Departementet viser også til at Miljødirektoratet områdeavgrensning er i samsvar med rovviltnemndas anbefaling. Klagen er dermed ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Torkel Ramberg
spesialrådgiver

Kopi til:

Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Rovviltnemnda i region 7	c/o Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10	8002	BODØ

Adresseliste:

Saltdal kommune	Rådhuset	8250 Rognan
Saltdal Østre Beitelag v/Anne olsen	Nordnes	8255 Røkland
Saltfjellet reinbeitedistrikt v/Per Kuhmunen	Jarbruveien 34	8255 Røkland
Saltdal jeger og fisk v/Christian Ruså	Røsslyngveien 22	8250 Rognan
Saltdal sausankerlag v/Per Arne Knædal	Drageid,	8250 Rognan